

Tappavat Blondet

Teksti: Toimitus

Perhot ja perhokuvat: Timo Kontio

Blondet ovat streamerlassikoita, joiden sitominen ei vaadi täydellisten niskojen metsästystä. Kalastavuudessa ne eivät kalpele uusimpienkaan perhomallien rinnalla.

Keinokuidut, runkomateriaalit ja sidontatekniikoiden kehittyminen on jättänyt jälkensä perhokalastajien streamerrasiaan. Parhaimmillaan - tai pahimmillaan - perhot ovat kuin suoraan akvaariosta poimittuja pikkukaloja. Aivan kaikkia kehitys ei kuitenkaan puhuttele.

Realistiset streamermallit saattavat olla aikaa vieviä ja vaikeita sidottavia eivätkä ne aina miellytä perinteiden ystävän esteettistä silmää, sitä samaa, jota kimallakuitujen sähkökin kirveltää ikävästi.

Joe Brooksin ikoninen Blonde-sarja on täsmälääkettä niille, jotka haluavat »perhot perhoina, vieheet vieheinä ja kuusenkoristeet kuusenkoristeina», mutta kammoksuvat ajatusta viettää tuntikausia perhopenkin ääressä istuen.

Blonde on niin geneerinen bucktail-perho kuin perho yleensä voi olla. Sen sidontaan ei käytetä muita materiaaleja kuin

bucktailia ja rungoksi kierrettyä tinseliä. Paksun bucktail-nipun kiinnittämisessä on omat haasteensa, mutta viimeistään pään kokoa kasvattamalla siitäkin selviää kunnialla.

Eikä Blonden pyytävyydessä ole valittamista. Historia todistaa sen puolesta. Tuskinpa kovin monella, jos millään, perhomallilla on kontollaan yhtä paljon trophy-kaloja kuin Blondella.

Ristijäiset Rio Grandella

Brooksian oman kertoman mukaan Blonde on saanut alkunsa 1930-luvun lopulla, kun karvasiipisten streamereiden tehosta vakuuttunut Brooks kalasteli bucktail-perhoillaan juovabassia ja puna-ahventaa merestä ja mereen yhteydessä olevista vesistöistä Marylandissa ja Virginiassa. Elävyyden lisäämiseksi hän sitoi niiden pyrstön ikään kuin toiseksi siiveksi. Tällöin perholla ei kuitenkaan ollut vielä nimeä. Brooks kutsui niitä vain bucktailleiksi.

Blondeksi perho ristittiin legendaarisella Rio Grande -joella, kun Brooks oli kalastamassa suurtaimanta Argentiinassa. Huonolta näyttäneen kalastuspäivän kurssi kääntyi, kun Brooks sitaisi perukkeeseen vaale-

»Blonden pyytävyydessä ei ole valittamista.»

ansävyyisen bucktailin. Ensimmäinen kala iski perhoon ensimmäisellä heitolla, ja samana päivänä karvasiipinen perho saalisti vielä monta taimenta lisää. Sillä kertaa Brooks käytti perhosta kelta- ja valkosiipistä versiota.

Myöhemmin illallisella Brooksin kanssa kalassa ollut *Toledo Blade* -lehden outdoor-osaston toimituspäällikkö **Lew Klewer** tiedusteli, minkä nimisellä perholalla Brooks oli kalansa saanut. Brooks kertoi kutsuvansa perhoja vain bucktaileiksi tai tuplabuctaileiksi, koska niissä oli kaksi siipeä. Klewerin mielestä perhoilla piti olla iskevämpi nimi tai ylipäänsä nimi ja siltä istumalta hän ehdotti niiden nimiksi Platinum Blondea ja Honey Blondea. Näin perhosarja sai nimensä.

Brooks jatkoi Blonde-perhojensa käyttöä maailman kalavesillä. Siitä muodostui

yleisperho, jota Brooks suosi kaikkien kalalajien, myös atlantinlohen kalastuksessa. Hän pitkin perhon monialaisuutta sen parhaana ominaisuutena: Blonde kelpasi ja kelpaa tänäkin päivänä kaikille petokaloille tarponista puronieriaän. Riittää, kun varioi koukkukokoa ja väriä.

Original Six

Lopullisesti suuren yleisön tietoisuuteen perho murtautui vuonna 1963, kun Brooksin artikkeli *Those Deadly Blondes* julkaistiin joulukuun *Outdoor Life* -lehdessä. Siinä Brooks esitteli »original six» -kuusikon, johon kuuluivat Black, Honey, Pink, Argentine, Platinum ja Strawberry Blonde.

Sen lisäksi että artikkelissa esiteltiin kyseisen perhomallin sidonta ja tietenkin keuhuttiin sen kalastavuutta, siinä Brooks

▼ Missä on vettä ja kaloja, siellä Blonde tekee tuhoa. Perhon kotivesien lisäksi sitä voi tarjota vaikka meritaimenelle, siitä voi sitoa hauki-muunnoksen tai koskiperhon.

KUVA: MIKA VAINIO

► Al Trothin Blonde-versio jatkojalostettiin nimenomaan Montanan taimenien pään menoksi.

myös selkeästi asemoi itsensä perhon keksijäksi. Tätä on myöhemmin jossakin määrin kyseenalaistettu.

Esimerkiksi **Joseph D. Batesin** Amerikassa varsin arvostetun kirjan *Streamer Fly Tying & Fishing* vuoden 1966 painoksessa Blonden esikuvaksi mainitaan **Homer Rhoden** Tarpon Bucktail, joka oli esitelty yleisölle vuonna 1950 - ja joka on Batesin kirjan piirroskuvan perusteella rakenteeltaan kieltämättä hyvin samankaltainen. Olipa asia sitten niin tai näin ja tekipä kuka ensin ja mitä, *Those Deadly Blondes* -artik-

kelin jälkeen kaksisiipiset bucktail-perhot linkittyivät lähtemättömästi Joe Brooksiin.

Those Deadly Blondes -artikkelissa esitelyjen perhojen muotokieli on selkeä. Koukun mutkaan sidotaan pyrstö, joka on samalla perhon takasiipi, koukun varrelle kietäistään tinselirunko ja lähelle koukun silmää sidotaan etusiipi. Etusiipi ulottuu noin puoleen väliin pyrstöä/takasiipeä ja se sidotaan suhteellisen pöyheäksi.

Alkuperäisen kuusikon perhoissa ei ole sekavärisiä siipiä, vaikka Argentine Blondessa takasiipi onkin valkoinen ja etusiipi-

pi sininen ja Strawberry Blondessa takasiipi oranssi ja etusiipi punainen. Muissa mal-leissa etu- sekä takasiipi ovat samanvärisiä. Katso reseptit artikkelin lopusta.

Erilaisia variaatioita

Brooks ei ollut koskaan perhostaan erityisen mustasukkainen, ja suhtautui uteliaisuudella siitä varioituihin muunnoksiin. Niistä taimenenkalastajien keskuudessa tunnetuin lienee Al Trothin Blonde-versio, jonka Brooks itse esitteli *Trout Fishing* -kirjassaan.

Kun Brooks oli sitonut, ainakin makean veden Blondensa suurimmillaan 1/0 koon koukkuihin, Al Troth oli käyttänyt perhoissaan jopa koon 3/0 lohirautoja. Raskaat koukut vakauttavat perhon uintia eli pitävät sitä paremmin pystyasennossa. Näillä jyrkeihin, yläsilmäisiin lohikoukkuihin sidotuilla perhoillaan Al Troth oli pettänyt useita suurtaimenia Montanan kalavesiltä.

Al Trothin perhot poikkeavat myös profiiltaan aavistuksen Brooksinkin Blondeista. Niissä takasiipi kiinnitetään noin koukun puoliväliin ja etusiipi ulottuu selvästi pidemmälle, lähelle takasiiven kärkeä. Siivet muodostavat näin tiivimmän, yhtenäisen ja taakse suuntautuneen siipikimpun. Siinä mielessä Al Trothin perhojen profiili on lähempänä kalastajien nykyään suosimien bucktail-perhojen profiilia.

Perhosta on myös sidottu paljon erilaisia värimuunnoksia, ja sekaväriset siivet ovat yleistyneet. Uusien varianttien kehittämisessä vain kalastajien mielikuvitus on rajana.

Niin halutessaan perhoa voi höystää kimalteilla ilmeen siitä sen isommin kärsimättä, liika on liika, mutta parista siiven sisään kätketystä flashabou-suikaleesta tuskin on varsinaisesti haittaa. Ja koska Brooks oli itsekin kalastajana ja perhonsitojana lähempänä pragmaatikkoa kuin esteetikkoa, synty ei ole raskaasti historian hengen vastainen.

Kalalle kylki edellä

Monet Brooksinkin esittämät ajatukset pikkukalajäljitelmistä ja niillä kalastamis-

ta ovat nykyään kalastajille niin tuttuja, että ne tuntuvat miltei itsestäänselvyyksiltä. Hän muun muassa painotti kirjoituksiinsa useaan otteeseen siiven aukeamista tai sykähtelyä ja sen merkitystä kalan otin laukaisijana. Kun veto hellittää, siiven karvat nousevat ylöspäin tai pelmahtavat auki ja vedon kohdistuessa perhoon ne painuvat taas koukun vartta vasten. Streamereitä tulisikin Brooksinkin mukaan pyrkiä uittamaan enemmän tai vähemmän nykyien.

Koska peuranhantä on karvaksi suhteellisen jäykkää, jokivesissä Blondet ovat parhaimmillaan hieman kiivaammassa virrassa. Brooks kannustikin kalastajia keskittämään streamerongintansa sinne, missä vesi virtaa kunnolla.

Toinen Brooksinkin usein toistama, streamerkalastukseen liittyvä periaate oli, että kalojen pitäisi nähdä perhosta nimenomaan kylki. Tämän varmistamiseksi heitot tulisi suunnata usein loivasti ylävirtaan ja siimaa on tarvittaessa syytä korjata ylävirran puolelle. Alavirtaan ei saa muodostua siimalenkkiä, joka saisi perhon syöksähtämään kalan näkökenttään päälle edellä. Perho kiinnitetään perukkeeseen lenkkisollalla, ettei peruke käännä perhoa. (Käytännössä tekniikka on lohenkalastajille hyvin tuttu greased-line -tekniikka.)

Nykypäivän näkökulmasta voisi sanoa, että yksi Blonden parhaita puolia on sen monikäyttöisyys. Se herättää kaloissa aggressioita hyvin monella tavalla uitettuna, ja toimii myös hitaassa virrassa. Hieman pehmeämpi bucktail elää kyllä, vaikka koski ei valtoimenaan kuohuisikaan. Erinomainen heitettävyyttä kuuluu myös Blonden luonnollisiin avuihin, se kun ei juurikaan ime vettä. Bucktailin avulla kevyeen perhoon saa kuitenkin runsaasti volyyymia ja kookkaan hahmon. ■

HUOM. Vanhoissa kirjoissa bucktail-perhoilla tarkoitetaan yleensä karvasiipisiä streamereitä - siis muitakin kuin peuranhantäkarvas-ta sidottuja.

»...kalojen pitäisi nähdä perhosta nimenomaan kylki.»

»Brooks ei ollut koskaan erityisen mustasukkainen...»

Joe Brooks

Joe Brooks (1901–1972) on yksi niistä amerikkaisista kalastuslegendoista, jonka merkitys lajille on kenties vielä suurempi kuin hänen maineensa. Parhaiten Brooks muistetaan salttiperhokalastuksen suurena pioneerina, popularisoijana ja vihreän veden ennätyskalojen selättäjänä. Erityisesti hän teki tunnetuksi bonefishin kalastusta.

Brooks syntyi Baltimoressa vakavaraiseen perheeseen. Nuori Joe ei kuitenkaan kokenut sukunsa harjoittamaa vakuutusbisnestä omakseen, vaan suuntautui toimittajaksi, jonka erikoisalana oli perhokalastus. Suurimman osan työurastaan hän loi Baltimore Sun -lehdessä, avusti monia

muita ulkoilmajulkaisuja ja ehti kirjoittaa kymmenkunta perhokalastusta käsittelevää kirjaa.

Brooksin kirjoittajankyyvyt ja valmiudet olivat ammattitaustan vuoksi hyvät ja hänen artikkelinsa olivat sekä kysyttäviä että luettuja. Ammattitoimittajana Brooks osasi hakeutua tiedon lähteille, hänelle oli luontevaa hankkiutua kontaktiin muiden aikakauden kalastajien kanssa ja tuoda esiin myös heidän innovaatiotaan. Brooksilla olikin valta nostaa uusia kirjoittajia jalustalle ja toisaalta vankistaa oman aikakautensa merkkikalastajien statusta. Esimerkiksi Brooksin liki hurmahenkiset kirjoitukset **Doug Swisheristä** ja **Carl Richardsista** oli-

vat varmasti myötävaikuttamassa *Selective Troutin* käsittämättömään suosioon.

Hieman ennen kuolemaansa Brooks kirjoitti vielä kirjan *Trout Fishing* (1972). Sen rakenteesta ja visuaalisesta ilmeestä muodostui eräänlainen perhokirjojen standardi ja koulukirjaesimerkki, jota lukuisat kirjat ovat myöhemmin toistaneet. Siinä teemat olivat selkeästi jäsentyneet, asiat esitettiin ytimekkäästi, lyhyehköin luvuin ja kirkkain lausein. Sanomaa ryyditettiin runsain saaliskuvin – kirja oli myös perhokalastuksen mielikuvamarkkinointia. Asiatekstiä elävöittävät lyhyet, tarkkarajaiset anekdodit. ■

Brooks kirjoitti useita Bonefishin kalastusta käsitteleviä artikkeleita ja sivusi aihetta useissa kirjoissaan. KUVA: MIKA VAINIO

Blonde Black

KOUKKU: Suorasilmäinen koukku, esimerkiksi #4/0-6 Partridge Sea Prince

PYRSTÖ/TAKASIIPI: Musta bucktail

RUNKO: Litteä hopeatinseli

SIIPI: Musta bucktail

Blonde Honey

KOUKKU: Suorasilmäinen koukku, esimerkiksi #4/0-6 Partridge Sea Prince

PYRSTÖ/ TAKASIIPI: Keltainen bucktail

RUNKO: Litteä kultatinseli

SIIPI: Keltainen bucktail

Blonde Pink

KOUKKU: Suorasilmäinen koukku, esimerkiksi #4/0-6 Partridge Sea Prince

PYRSTÖ/TAKASIIPI: Pinkki bucktail

RUNKO: Litteä hopeatinseli

SIIPI: Pinkki bucktail

Blonde Platinum

KOUKKU: Suorasilmäinen koukku, esimerkiksi #4/0-6 Partridge Sea Prince

PYRSTÖ/ TAKASIIPI: Valkoinen bucktail

RUNKO: Litteä hopeatinseli

SIIPI: Valkoinen bucktail

Blonde Argentine

KOUKKU: Suorasilmäinen koukku, esimerkiksi #4/0-6 Partridge Sea Prince

PYRSTÖ/TAKASIIPI: Valkoinen bucktail

RUNKO: Litteä hopeatinseli

SIIPI: Sininen bucktail

Blonde Strawberry

KOUKKU: Suorasilmäinen koukku, esimerkiksi #4/0-6 Partridge Sea Prince

PYRSTÖ/ TAKASIIPI: Oranssi bucktail

RUNKO: Litteä kultatinseli

SIIPI: Punainen bucktail

Platinum Blonde vaihe vaiheelta

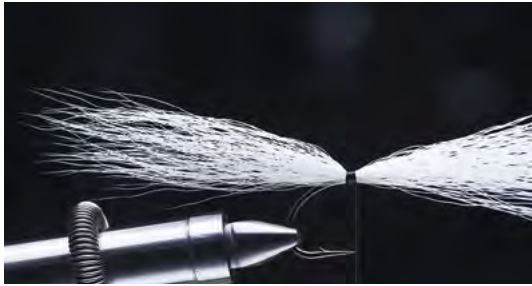
1-2. Koukkuna käytetään yleensä suorasilmäistä salttikoukkuja, jossa on lyhyehkö varsi, kuvan perhossa #1/0 Mustad S71 SNP-DT. Sidontalankana kannattaa käyttää paksuhkoa lankaa, jolla on suuri vetolujuus, sillä bucktailniput tulee kiinnittää todella tiukoilla kierroksilla. Kuvan perhossa 100den GSP-lanka. Pyrstö/takasiipi sidotaan yhtenä kimpuna siihen kohtaan, josta koukku alkaa kaareutumaan. Pyritään pitämään kimpun koukun yläpuolella ja sivuilla. Bucktailiksi kannattaa valita lievästi kihartuva, suhteellisen pehmeä karva. Liian jäykkä, ontto ja suora karva ei toimi. Pyrstön tyvet sidotaan kiinni koko koukun matkalta, eteen leikataan lyhyt kartio ja jätetään reilusti tilaa siiven sitomista varten. Pyritään pitämään rungon pohjustus mahdollisimman tasaisena.

3-4. Runkotinselin voi sitoa takaa eteen tai kahtena kerroksena, jolloin tinseli kiinnitetään eteen. Nykyiset flatbraid-punokset ovat huomattavasti helpompia kiertää siististi kuin metalliset tinselit. Niistä syntyvä vaikutelma on hengeltään alkuperäisen kaltainen, joten nii-

täkin kannattaa kokeilla. Reilu nippu bucktailia sidotaan siiveksi ja mitoitetaan se ulottumaan pyrstön puoliväliin. Kun nippu pysyy tiukasti paikallaan, leikataan karvojen tyvet viistosti poikki. Lanka vietään tiukoilla kierroksilla koukun silmän taakse ja palataan takaisin siiven tyveen. Langan vahaaminen auttaa, jos lanka meinaa lipsua. (Ja jos luonne antaa periksi, siiven kiinnityksessä voi käyttää avuksi myös pikaliimaa. Niin ikään siiven sekaan voi lisätä hillitysti hopeansävyisiä kimalteita.)

5-6. Pää lakataan ja annetaan sen kuivua kunnolla. Pää imee runsaasti lakkaa ja siistiin lopputulokseen pääseminen edellyttää useita lakkauskertoja. Pään muotoilussa voi oikaista käyttämällä UV-liimaa ensimmäisen lakkakerroksen kuivuttua. Jos on epävarma siiven kiinnityksestä, pää kannattaa sitoa hieman pidemmäksi. Se helpottaa sitomista ja varmistaa, että siipi pysyy paremmin kiinni myös käytössä. Esteettinen ilme ehkä kärsii, mutta kalantuloon pään tyyli-

1.

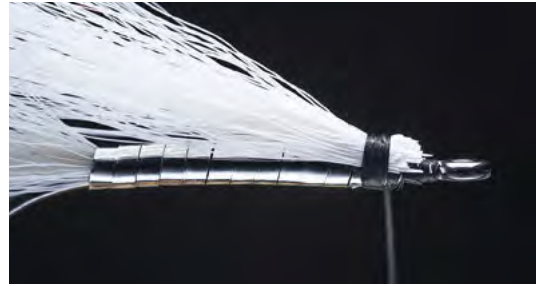
2.

3.

4.

5.

6.

